

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum VIII. De usu privilegiorum, tam pro foro externo, quàm interno.

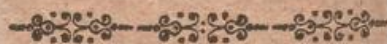
[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

difficultate, ac præcedente examine conceduntur: quia in generali concessione non veniunt, quæ non essent concessa, si specificè peterentur. De quibus est intelligendus notabilis textus in capite *Cum capella, de privilegiis*. Ubi disponitur, quòd privilegiū concessum uni Ecclesiæ, vel Provinciæ, seu Loco nequit trahi ad aliam Ecclesiam, Provinciam, seu Locum: quod intelligitur modo in duabus nostris assertionibus dicto.

Omnia huc usque dicta etiam de indulgentiis accipienda sunt,

118. Afferimus tertio: omnia quæ dicta sunt de privilegiis adaptari debere Indulgentiis; siquidem sub privilegiis nomine comprehenduntur, & sub proprio nomine indulgentiarum nobis, & aliis sunt communicatæ. Quare omnes communicantur, quæ generaliter alicui Religioni cōceduntur, intuitu Religionis: nisi fuerint de his, de quibus specialis mentio requiritur; non verò quæ ob specialem, & specificam rationem alicui Ordini, Ecclesiæ, vel Monasterio conferuntur, & quæ raro, & non nisi cum magna difficultate solent concedi. Talis est indulgentia altaris privilegiati; quia hæc conceditur ex specialissimo indulto, & difficillimè: & ideo non comprehenditur sub generali communicatione, uti praticatur de stylo Curia. Peyrinis tom. 2. *privileg. ad constitut. Pauli III. in annotat. num. 1.* Tambur. tom. 1. *disp. 17. quest. 2. num. 4.* Merola tom. 3. *de privileg. cap. 8. dub. 22. num. 21.* Antonius à Spiritu sancto *tract. 1. disp. 1. numer. 45. licet alii oppositum probabiliter teneant.* § Similiter, Indulgentiæ perpetuæ, quæ continent generalem ra-

tionem, nimirum auxilium Sanctorum, augmentum Christianæ Religionis, splendorem Ecclesiarum, communicantur; licet in specie ab aliqua Religione impetratæ fuerint. Non verò communicantur indulgentiæ, sicuti nec alia privilegia, quæ solum ad tempus determinatum cōferuntur: quia communicatio intelligitur de indulgentiis, & privilegiis perpetuis. Bordon. tom. 2. *resolut. 52. num. 77. & 81.* Lezana tom. 3. *verbo indulgentia, num. 8.* Antonius à Spiritu sancto *tract. 1. disput. 1. num. 43 & 46.* Hieronym. Garcia *tract. 8. diff. 1. dub. 4. n. 9.* Petrus ab Angelis *disp. 2. sect. 2. num. 25. & 26.*

PUNCTUM VIII.

De usu privilegiorum, tam pro foro externo, quàm interno.

119. PLURA quæ ad usū privilegiorum pertinent, manent jam ex dictis explicata. Nam utrum privilegiatus teneatur aliquando uti privilegio? diximus num. 11. An si privilegium fuerit sub conditione impetratum, eo uti possit impetrans, ante impletionem conditionis? num. 34. & alia plura diversis locis hujus Capituli explicuimus: & an Novitii uti possint omnibus privilegiis, pro Religiosis professis expeditis diximus hoc tomo, *tract. 15. de statu Religioso in communi, cap. 3. num. 85.* Nunc ad alia, quæ remanent accedentes, duplici §. totum hoc negotium absolvemus.

§. 1.

Alibi dicitur circa hanc materiam referentur.

§. I.

Quando, quo loco, & quomodo possint
uti Regulares privilegii ipsi
concessi.

Ad utrum
dum
privile-
gio pro
foro
consci-
entia non
requiri-
tur scri-
ptura.

120. **U**T privilegiatus possit uti in foro conscientia privilegio sibi immediatè, vel per communicationem concessio; debet ipsi foro de validitate, aut firmitate ejus, vel saltem circa hoc habere opinionem probabilem, quod sufficit ut sit utus in conscientia illo utendo. Non requiritur autem pro tali foro scriptura, vel bullatio, ut latè diximus n. 57. sed sufficit, quod ore tenus illud impetraverit, vel concessum esse sibi constet, per aliquod vivæ vocis oraculum. An verò, & quomodo revocata fuerint vivæ vocis oracula per Urbanum VIII. dicemus capite sequenti. Vel etiam sufficit, quod per consuetudinem illud adquisierit. Nā per consuetudinem posse acquiri privilegia, diximus supra num. 30. Pro foro autem externo requiritur, quod illud exhibeat in scriptis, vel in forma probante; quia in hoc foro nulli creditur sine probatione, cap. tua nos, de sponsalibus, cap. accepimus 4. de privilegiis, cap. cum persona 7. eodem titulo in 6. Quomodo autem pro foro externo probetur privilegium, dictum est jam à nobis supra n. 29. & 30.

In dubiis
de valo-
re privi-
legii,

121. Sed rogabis primò, an Episcopus dubitans de validitate privilegii Regularium, an sit in usu, an subrepticium, an vitiosum, an amissum, aut aliter intelligendum, possit

Regulares impedire, ne interim tali non privilegio utantur? § Respondetur test Episcopus negativè: tum, quia illis privilegiorum Regularium judicialis interpretatio est prohibita, uti probavimus sup. num. 72. & sic de eis judicare non possunt: sed consulenda est Sedes Apostolica, & interim lite pendente circa valorem, non est privandus privilegiatus sua possessione: tamen si talis possessio sit contra jus. Tum etiam, quia nemo potest esse iudex in causa propria, quod præstaret Episcopus, si modo dicto ageret contra exhibentem sua privilegia. Tum denique, quia privilegia Regularium in dubio, latè sunt interpretanda, ut diximus num. 73 & stante utriusque opinione, aut dubio, in favorem eorum explicanda sunt, ut ex multis probavimus, num. 74. & sic tenent Authores dictis locis citatis, & in præsentì, Rodriguez tom. I. quest. 56. art. 12. & tom. 2. quest. 64. art. 7. Pellizzar. tract. 8. cap. 1. nu. 85. Petrus ab Angelis disp. 2. sect. 3. num. 8 § Addit autem Hieronymus Garcia in Politic. Regul. tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 4. num. 13. posse Religiosos uti suis privilegiis adversus quemcumque inferiorem Papa, & si ab oppositione non desistat, eum excommunicare, & quod factum fuerit ab Episcopo, vel alio adversus illos esse nullum, ob indultum Julii II. Fratribus de Monte Oliveti, & Leonis X. qui concessit Augustinianis, ut Clericos, qui se opposuerint, possint privare suis dignitatibus. Quod privilegium refertur in compendio Societatis

§ 2

§. 2.

9. 2. Sed ad hoc debent iudicem conservatorem nominare.

Uti possunt Regulares suis privilegiis, etsi habuerint non usum, vel usum contrarium.

122. Rogabis secundò: an Regulares possint uti suis privilegiis, etsi contra ea habuerint usum contrarium? § Respondetur affirmativè, ob privilegium bullatum Eugenii IV. concessum Congregationi S. Justinæ, quod refert Rodriguez in *bullar. fol. 199.* & Tambur. *de iure Abbat. tom. 1. disp. 16. quest. 12. num. 4.* in quo statuitur, *ut si quando contigerit quòd per aliquem, aut plures actus contra huiusmodi, aut quacumque alia privilegia, indulta, gratias, immunitates prædictæ Congregationi concessa, aut ipsorum aliquod, à quocumque, cuiuscumque conditionis, gradus, seu status existat, ex negligentia, vel ignorantia præsentium, vel futurorum, quibus hæc conceduntur, aut alia quavis causa, propter quam fuerit aliter attentatum, vel pro tempore observatum ignoranter, vel scienter procedatur, nullum tamen præiudicium deereis, privilegiis, indultis, gratiis generetur; sed in suo vigore, ac robore permanens.* Portel, in dubiis Regularium, verbo privilegium, in addit. numer. 4. Tamburin, loco citat. Diana 3. part. tract. 2. resolut. 88. Joannes à Cruce de statu Relig. lib. 2. cap. 3. dub. 2. conclus. 2. Pellizzar. supra num. 77. Sed de hoc amplius redibit sermo cap. sequent. cum de amissione privilegiorum per non usum, vel usum contrarium loquemur. § Atque idem Eugenius IV. Monasterio S. Pauli extra muros concessit, ut non possit præscribi contra ejus privilegia, nisi per 100. annos, ut refert Tamburin. loco citat. Quæ præscriptio debet nume-

rari ab ultima confirmatione, ex certa scientia, ut asserit Joannes à Cruce loco citat. & Tambur. *quest. 14. num. 8.* Antonius à Spiritu sancto *tr. 1. disp. 1. num. 114.* § Ac denique idem Eugenius IV. concessit Congregationi S. Benedicti, ut eorum privilegia non possint amitti per contrarium usum, vel per non usum, ut refert Portel, & Diana citati.

123. Rogabis tertio, an possint Superiores Regulares limitare usum privilegiorum suis inferioribus, vel illum in totum auferre? § Respondetur affirmativè, juxta dicta num. 76. præcipue autem Generales, Capitula Generalia, aut Provincialia possunt limitare, seu restringere sibi subditis usum quorumcumque privilegiorum Apostolicorum, ut concessit Leo X. Minoribus, & habetur in Compendio Mendicantium, verbo privileg. Fratrum, §. 26. & Clemens IV. Cisterciensibus, ut in eorum comp. verbo privileg. §. 6. reperitur, & Gregorius XIII. Societati, ut in compendio privilegiorum ejus dicitur, verbo gratiarum usus, §. 2. atque ita tenent Tambur. *tom. 1. disp. 16. quest. 9. num. 1. & 2.* Diana 3. part. tract. 2. resolut. 87. Peyrin. *tom. 1. privileg. constit. 2. Julii XII. §. 3. num. 9.* Antonius à Spiritu Sancto *num. 105.* Miranda *tom. 2. quest. 43. art. 4.* Bastæus verbo privileg. *num. 41.* Manuel Rodriguez *tom. 1. quest. 9. art. 2.* Hieronym. Rodriguez *resolut. 116. num. 26.* Portel. verbo privileg. *num. 78.* § Non tamen poterunt, virtute prædictarum concessionum tollere aut limitare privilegia, quæ sunt in corpore juris inser-

Superiores Religiosi non possunt eorum privilegia restringere, & auferre suis Religiosis.

ta. V. g. quòd Superiores confiteri extero Sacerdoti possint, & alia hujusmodi: quia privilegia in corpore juris inserta, habent vim legis, quam abrogare, vel tollere aut restringere non potest inferior. § Et ex dictis *l. so cisato*, constat, posse Capitulum Generale restringere, & auferre usum alicujus, vel aliquorum privilegiorum, respectu Generalis: quia privilegio, quod fuit toti Religioni concessum, ipsa tota conjuncta in Capitulo potest cedere, & usum illius à quolibet abdicare. Pellizzar. *num. 63*. Antonius à Spiritu sancto *num. 106*.

Quando privilegiatus adversus privilegium agere potest.

124. Rogabis quarto, an privilegiatus adversus pariter privilegium, possit uti privilegio sibi concesso? § Aliqua diximus circa hanc difficultatem supra *num. 103*. sed quia alia ad hunc locum remisimus, respondemus utrumque esse verum, & affirmativam partem, & negativam, habere locum; sed in diversis casibus, v. g. habet quis privilegium generale accipiendi decimas ab omnibus existentibus in hoc territorio: habet alius privilegium speciale non solvendi decimas, hic potest agere adversus illum; ille vero agere non potest adversus istum: quia speciale prævalet generali, cum generi derogetur per speciem. *Regul. 34. de regul. juris*. Imo non prævalet cum non sit contra, quia in generali semper intelliguntur excepti, qui speciale habuerint privilegium. Idem est in isto casu. Habet aliquis creditor privilegium ad compellendum omnem debitorem: & debitor talis habet privilegium, ut non possit compelli intra ta-

le tempus, ut in hoc regno habent agricola, ut non possint cogi ad solvendum tempore messis colligenda: non poterit creditor ille hunc debitorem compellere; sed magis iste per privilegium se potest contra illum defendere. Accipe aliud exemplum: habet Dux privilegium à Rege ut obliget quemcumque Plebanum, ut recipiat hospitem militem: habet è contra Plebanus Religiosorum Carmelitarum Confrater, eò quòd recipiat Fratres in sua domo, privilegium ne cogatur ad recipiendos tales milites: in tali casu Dux privilegiatus, non potest agere contra illum Plebanum; quia ille est in genere privilegiatus, iste in specie, & sic iste adversus illum debet prævalere. Ita in aliis, & similibus casibus, tenent Palaus *tractatu 3. disp. 4. punct. 8. num. 2*. Rodriguez *tom. 1. quest. 9. artic. 1*. Garcia *tract. 8. diff. 1. dub. 8. numer. 3*. Salas *de legib. disp. 17. sect. 14. num. 14*. Antonius à Spiritu sancto *tract. 1. disp. 1. num. 115*. Bassæus *verb. Privileg. 4. num. 12*. Bordon. *tom. 2. resolut. 52. num. 63*. Pellizzar. *tract. 8. cap. 1. numer. 78*.

125. Si tamen contraria privilegia concurrant, ita quòd non possint concordari, ut utrumque valeat; ut si privilegium habeat Monasterium ædificatum, ne aliud intra spatium certarum annorum ædificetur, & alteri Monasterio concessum sit intra illud spatium ædificare; tunc antiquius privilegium debet prævalere adversus posterius: cum Princeps non præsumatur velle derogare juri alterius, jam acquisito, nisi illius fa-

Quomodo privilegiatus non potest agere contra privilegium.

ciat expressam mentionem, illi manifeste derogando. Idem est, quotiescumque agitur de damno vitando, vel lucro acquirendo: tunc ille præfertur, qui passurus est damnum, Bartholus in *authentic. quas actiones, Cod. de sacros. Eccles. num. 3.* Suarez lib. 8. de legib. cap. 23. num. 5. & 6. Pellizzar. Bordon. Palau, Rodriguez, *loci citatis*, & constat ex dictis supra n. 103

§ At verò si utrumque privilegium sit æquale, æque favorabile, & concurrant in actu exercito; tunc privilegiatus uti non potest privilegio adversus alium pariter privilegiatum; eò quòd simile non agit in omnino simile, ut docet Philosoph. lib. 4. de generat. cap. 7. text. 50. & tunc currit regula illa juris, de qua mentionem fecimus num. 102, quòd privilegiatus contra pariter privilegiatum non gaudeat privilegio, l. *verum, ff. de Minoribus*. Et sic quando duo habent privilegium circa eandem rem æquale, utrumque conquassatur, & cessat; & standum est juri communi. Quare miles adversus militem uti non potest privilegio militum, minor adversus minorem, non potest uti privilegio Minorum. Cujus duo exempla adduximus tom. 3. tractat. 14. de contract. cap. 5. de testam. numer. 121. 125. & 126. circa quartam Trebellianicam deducendam ab hereditate, & quartam falcidiam deducendam ex legatis.

Privilegiatus, in omni loco potest uti

126. Rogabis quòd, an Regularis, vel quilibet alius privilegiatus, possit in omni loco uti privilegiis sibi concessis? § Respondetur, quòd si privilegium sit absolute, & absque

ulla determinatione concessum; potest in quolibet loco illo uti, nisi de mente concedentis aliter constet. Tum: quia sicut privilegium absque determinatione temporis concessum, est perpetuum, & pro omni tempore, sic concessum absque determinatione loci, deservit pro omni loco. Tum etiam: quia ubi lex non distinguit, aut limitat, nec nos distinguere debemus, aut limitare; nisi ad id aliqua ratione, aut lege cogamur. Bonac. *diff. 1. quest. 3. punct. 5. num. 1.* Palau *tract. 3. disput. 4. punct. 6. num. 1.* Suarez lib. 8. cap. 26. num. 2. Pellizzar. *tract. 8. cap. 1. num. 59.* Bassæus *verb. privileg. 5. num. 7.* § Ex quo fit, posse privilegiatum uti privilegio reali, vel personali sibi concessio, absque ulla determinatione loci, ubicumque fuerit, etiam extra territorium concedentis (dummodo speciali lege, consuetudine, vel statuto, non fuerit materia illius prohibita in alio loco, & absit scandalum, ut supponimus) quia privilegium sequitur personam, vel qualitatem ejus: & cum non sit locale, non alligatur loco, sed personæ, si fuerit personale; vel qualitati personæ, si reale. V.g. habes dispensationem à tuo Episcopo in voto castitatis; quando illam concedere potest, potes ubique matrimonium contrahere, vel debitum ab uxore petere. § Habes licentiam ab Episcopis, vel Inquisitoribus legendi libros prohibitos; ubique potes eos legere. Dispensatus es ab Episcopo in jejuniis, in abstinentia carnium, in irregularitate; ubicumque fueris, potes tali dispensatione uti. Sic

suo privilegio.

ci-

citati, & Sanchez lib. 8. de matr. disp. 31. num. 17. Salas de legib. disput. 17. sect. 10. num. 54. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 23. num. 16. Azor lib. 5. cap. 23. quest. 6. & alii communiter.

Prima limitatio præcedentis doctrinae.

127. Sed duplicem limitationem tetigimus. Prima est: *Nisi aliud constet de mente concedentis.* Si autem constaret ipsum solum velle pro certo loco valere privilegium, pro illo tantum eo uti poteris. Mens autem concedentis colligi potest, tum ex verbis illius, tum ex supplicatione, quæ interponitur, tum ex re, quæ petitur, tum ex antecedentibus, & consequentibus, tum ex ratione motiva, & finali, ob quam conceditur. Ex quo fit primò: quòd si concedens privilegium, plures habeat Provincias, & regna; inspiciendus est modus loquendi: nam si loquatur ut Princeps unius loci, & non alterius, censetur solum pro uno loco privilegium concessisse. Si loquatur ut Princeps omnium, censetur universalem pro suis regnis facultatem dedisse. Unde privilegium concessum ab Imperatore, ut Imperatore, vel à Pontifice, ut tali, valet pro omnibus locis, & regnis. Sequitur secundò, Quòd si Papa àlicui Nationi facultatem comedendi lacticia concedat in Quadragesima, ob distantiam Regionis à mari, vel ob defectum, & inopiam piscium; non licet extra talem Regionem vesci lacticiis: quia cum Superior in concedendo privilegium respexerit conditionem illius loci particularis, & ob illam motus est ad concedendum, præsumitur nolle illud concedere, extra illam Regionem. Suarez

num. 3. & 4. Bonacin. num. 3. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 23. num. 16. quest. 3. Palaus supra num. 3. Privilegium autem Bullæ Cruciatæ ex editur etiam extra Hispaniam; quia concessum fuit à Pontifice absolute, non ob inopiam piscium; aliàs in locis maritimis eo uti Hispani non possent; sed ut jejunii rigorem temperaret sumentibus bullam, ob eleemosynam in subsidium Cruciatæ præstitam.

128. Secundam adhibuimus limitationem: *Dummodo speciali lege, consuetudine, vel statuto, &c.* Si enim in illo loco sit specialis lex, aut consuetudo contra privilegium, illo uti non poteris, nisi à Principe illius loci habeas illud, quia adversus legem aliquam, non potest privilegium concedere, nisi qui illam tulit, vel Superior illius: idcirco si ibi habeas domicilium, non poteris uti tali privilegio concessò ab Episcopo, vel Principe, qui non est talis respectu talis territorii. Si tamen ibi ut hospes existas, non indiges privilegio ad agendum contra legem, vel si fuerit aliàs jure etiam communi prohibitum; poteris illo uti: quia leges municipales non obligant hospites, vel peregrinos, ut diximus tract. 11. de legibus cap. 3. num. 58. Nisi sint etiam leges vel consuetudines circa contractus; quas etiam peregrini, & transeuntes tenentur observare, juxta ibidem dicta, & tom. 2. de matr. cap. 8. num. 18.

129. An verò sufficiat te habere privilegium à Superiori Principe concessum, ut contra leges municipales agere possis, vel requiratur te illud

Secunda limitatio præcedentis doctrinae.

Cujusdam casus resolutio illud

propo-
nicur.

illud habere à Principe illius loci, qui legem tulit? ut si ab Episcopo hujus territorii sit impositum jejunium, aut dies festus indictus, aut abstinencia à carnibus, vel consuetudine sint hæc introducta, an uti possis privilegio absolute à Pontifice concessio non jejunandi, non abstinendi à carnibus, dubium est apud Authores, &c. Aliqui negant: quia Pontifex concedendo illud privilegium, non censetur velle legibus municipalibus derogare; quia eas ignorare præsumitur. Palus num. 3. Bonacin. num. 3. & 4. Sed hoc verum est, quando materia non est de rebus, quæ sub jure communi soleant cadere frequenter. Secus si sit de illis, ut in exemplis adductis: quia Superior, vel Episcopus illius loci imponendo jejunium, vel abstinenciam à carnibus, non intendit graviolem obligationem imponere, quam imponat jus commune: & consequenter virtualiter vult, ut quotiescumque aliquis in jure communi, vel in jejunio Ecclesiastico dispensationem habet, censeatur ad illud speciale jejunium dispensationem habere. Sic Salas de legib. disp. 17. sect. 10. num. 56. cujus opinionem ideo amplexari sumus; quia videtur durum, & difficile asserere, eum qui à Pontifice habet dispensationem, vel privilegium nunquam jejunandi, nunquam à carnibus abstinendi, etiam in Quadragesima, etiam in Vigiliis, etiam in Feriis sextis; teneatur jejunare, aut à carnibus abstinere diebus, quibus in suo loco, vel consuetudo, vel Episcopi præceptum introducere obligationem jejunii, vel

abstinenciam à carnibus; cum illorum observantia sit gravior, sacratior, & urgentior, utpote ab Apostolis accepta, quam alia quæcumque introducta.

§. II.

An Regularis uti possint privilegia per Tridentinum revocatis.

130. **H**Æc est gravissima difficultas, multum inter Authores agitata. Et quia ad praxim multum necessaria sunt, quæ dicemus, libuit ex professo illam examinare. Porro non loquimur in præfenti de omnibus privilegiis, quæ sunt cõtra decreta Tridentini, (cum, ut diximus num. 50. non omnia, quæ sunt hujusmodi, sint per illud revocata;) sed de illis privilegiis, quibus resistit Tridentinum, per clausulam revocatoriam illorum, dicendo: Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & similibus verbis, cujus plura exempla affert Joannes à Cruce, de statu Religioso lib. 2. cap. 3. dub. 6. Talis autem derogatio privilegiorum aliquando ponitur in fine capituli, vel decreti, ut patet sess. 5. cap. 2. & sess. 23. cap. 12. & aliis locis. Aliquando ponitur in fine sessionis, in qua multa capita, seu decreta comprehenduntur, ut patet ex sess. 25. de Regular. cap. 22. De istis ergo sic revocatis per Tridentinum loquimur: an modò vim habeant, ita ut illis possint uti Regularis vel in foro externo, vel in foro conscientie? § Et quidem, si loquamur de pri-

Quid certum sit in hac difficultate, & quid dubium.

privilegiis extra Tridentinum, sive à jure Communi, sive ab aliis Conciliis Generalibus revocatis, omnes fere Authores affirmant in suo robore persistere, sive quia Tridentinum revocando aliqua, etiam jam ante illud revocata, cetera tacite confirmare videtur; sive quia plures dantur Bullæ Pontificiæ, quæ omnia privilegia Regularibus concessa confirmant; dummodo Tridentino non sint contraria, quorum aliquas in præfenti adducemus, & clausula illa, dummodo Tridentino non sint contraria, ut jam diximus *num. 50.* intelligenda est de illis privilegiis dumtaxat, quæ per Tridentinum revocantur per clausulam *non obstantibus*; non vero de aliis, quæ licet contraria sint ejus decretis, per illud modo dicto non revocantur. De istis ergo, quibus Tridentinum resistit per clausulam *non obstantibus*, loquimur in præfenti

Senten- 131. Non desunt plures, & graves
tia asse- Doctores, qui absolute asserunt omnia privilegia modo dicto per Tridentinum revocata, modo habere vim etiam pro foro externo, eisque posse uti Regulares, ac si revocata non essent. Sic Henriquez *lib. 7. de Indulgentiis, cap. 24. & tractatu 1. de penitentia, cap. 6. num. 6.* Llamas in *method. parte prima, cap. 7. §. 6.* Rodriguez in *additionib. ad summam, tomo quarto, cap. 10 §. & in exposit. Bullæ Cruciatæ §. 5. num. 26.* Sorbus in *compend. privilegiorum, verb. processiones, §. an teneantur, & verbo interdictum num. 3.* citans Medinam, Peyrin. *tomo primo, privileg. const. 7. Pij V. §. 1. num. 2. N.*

Thomas à Jesu de *procuranda omnium gentium salute, libro secundo, capite 8.* Bruno Cassaing. *tractatu primo, cap. 6. propos. 6.* Augustinus de Bellis in *suo libello idioma Hispano conscripto, cujus titulus est, allegaciones en derecho.* Bassæus in *floribus Theolog. verb. Missæ, cap. 8. num. 9.* & probant suam sententiam: quia Pius V. in Bulla incipiente: *Etsi Mendicantium Ordines*, expedita 17. Julij 1567. Pontificatus sui anno 2. quæ habetur in Bullario Magno, & apud Rodriguez in suo Bullario, confirmat in favorem Regularium omnia privilegia Eorum, quæ erant per Tridentinum revocata, & si in contrarium dicas (quod certe dicendum est) Gregorium XIII. postea in Bulla incipiente: *In tanta rerum, & negotiorum mole, expedita Kalendis Martij, anno 1573.* Pontificatus Sui anno 5. revocasse illam Bullam Pij V. & omnia reduxisse ad terminos ipsius Concilij. § Dicunt primo Bullam Gregorij XIII. revocatoriam Bullæ Pij V. nullam habuisse vim: quia & si Pontifex intentum habuerit illam publicandi; nunquam tamen eam publicavit, etiam Romæ; quod probant ex eo, quod Doctissimus Navarrus in *Curia tunc temporis existens, id asseruit in Manuali Latin. cap. 27. in fine.* Quod etiam asserit Pater Donatus *tomo primo, tractatu 16. questione 8. numero 5.* § Secundo dicunt, quod licet Bulla Gregorij fuerit publicata; tamen postea idem Gregorius XIII. revocavit suam Bullam, confirmavitque privilegia Minorum, cum clausula derogatoria suæ ante dictæ Constitutionis,

T t nis,

nis, per Bullam expeditam die 25. Maij, anno 1575. quæ incipit: *Ex benigna*, confirmans privilegia omnia, tam vivæ voeis oracula, quam Bullata, tam per concessionem, quam per communicationem; motu proprio, & ex certa scientia. Quam Bullam adducit Rodriguez in suo Bullario, Bulla 1. hujus Pontificis.

Funda-
menta
prædi-
ctæ sen-
tentia
dissol-
vuntur.

132. Sed ex his fundamentis male probatur hæc sententia. Nam Bullam illam Gregorij XIII. revocatoriam Bullæ Pij V. constat esse publicatam Romæ, & affixam ad Valvas Basilicarum Principis Apostolorum, S. Joannis Lateranensis de Urbe, & in acie Campi-Floræ per Joannem, & Marcum Antonium Brutum Cursores ejusdem Pontificis; & fuit registrata per Cæsarem Secretarium, & fuit apposta inter alias Bullas Cameræ Apostolicæ, & habetur *romo secundo*, apud Cherubinum inter Bullas hujus Pontificis. Nec Auctoritas Navarri est in oppositum: nam non loquitur ibi de Bulla revocatoria Gregorij XIII. sed de alia Bulla ipsius Pij V. qua voluit moderate suam primam Bullam propter magnam inconvenientiam, præter suam spem, sequuta ex priori; & morte præventus non potuit illam edere, & publicare: & de hac loqui Navarri, ostendit Lezana tom. 2. cap. 1. numero 14. illius verbis ex professo adductis, N. Petrus ab Angelis in *specul privileg disp. 7. sect. 1. à num. 4.* Quare esse Publicatam dictam Bullam tenent Machado tom. 2. lib. 4. part. 6. tract. 10. document. 11. num. 4. Nicolaus Bravo in tract. *Monast. cap. 1.*

num. 9. Cherubin. in *compend. Bullar. tom. 2. const. 9. Gregorij XIII. col. 10.* Quaranta ad eandem Bullam. Diana 11. parte, tract. 2. resol. 6. Manuel Rodriguez qq. *regul. tom. 3. q. 74. art. 16.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 1. disp. 17. q. 1. num. 16.* & alij communiter. Unde primus Author, qui sequutus est Navarri, eum male intellexit, & alij qui eum ut oves ovem, & aves avem sequuti sunt, etiam sunt manifeste decepti. § Nec secundum, quod hæc sententia pro se adducit, ei favet: nam Bulla illa secunda Greg. XIII. *Ex benigna*, non revocavit primam, *Intanta rerum mole*, quatenus favebat Tridentino, cum in ea addatur; *Quatenus sunt in usu, & sacris Canonibus, ac decretis sacri Concilij Tridentini non adversantur*: ut videre est apud Rodriguez in Bullario, & apud Cherubin. loco citato, ubi de verbo ad verbum adducitur talis Bulla.

134. Melius tamen probaretur illa sententia ex Bulla Gregorij XIII. expedita 11. Februarij anno 1582. apud Rodriguez in Bullario, Bulla 23. Gregorij XIII. qua ex motu proprio, certa scientia, & de Apostolicæ plenitudine Potestatis confirmavit omnia privilegia Societatis Jesu, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta, ab omnibus suis Prædecessoribus concessa, qualiacumque sint, & ea omnia, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur pro expressis haberi voluit, & nullam clausulam restrictivam apposuit, nec ex non usu, nec ex revocatione, aut contrarietate ad Concilium Tridentinum, eis derogari decrevit; quæ fuit maxima

Duplex
specialis
Bulla ad-
ducitur
in favo-
rem præ-
dictæ sen-
tentia.

maxima concessio, qua alia Religiones communicantes cum Societate, fruuntur. § Vel ex alia Bulla Gregorij XIV. expedita 24. Septemb. anno 1591. Camaldulensibus concessa. Ubi in §. 11. communicat eis omnia, & singula privilegia cujuscumque Ordinis, & Congregationis tam viatorum, quam mulierum Regularibus quomodolibet concessa, & concedenda: etiam si talia sint, vel fuerint, quæ specialem, & individua requirant mentionem, seu in presentibus de verbo ad verbum insertionem, seu particularem expressionem petant, & addit: *Eis Authoritate, & tenore perpetuo communicamus, extendimus, & concedimus aequè, & pariformiter, & absque ulla penitus differentia (perinde ac si illis, & eorum singulis personaliter, & specialiter, & expresse, ac nominatim, nec non ad instar concessa essent) uti, frui, potiri libere, & licite posse, & valere.* Et nullam apponit restrictionem non usus, nec decretorum Tridentini; sed potius §. 15. in derogatoriis derogatoriarum derogat omnibus, & quibuscumque contrariis, sub quibuscumque clausulis, tenoribus, & verbis, à suis Prædecessoribus emanata; etiam si de verbo ad verbum essent inferenda ad sui revocationem, quæ fuit maxima concessio, & videtur dictæ sententiæ optulari, sic discurrendo.

Ex dictis Bullis de ducitur ratiocinium.

135. Quia quoties in Decretis Pontificum confirmantibus, vel communicantibus omnia, & singula privilegia, à Suis Prædecessoribus emanata, non apponitur clausula:

Quatenus non contrariantur Concilio Tridentino, est probabilissimum illud revocare, quatenus est revocativum privilegiorum, seu quatenus illis obfistit, uti doctè probat Franciscus Samaria Samuellius tom. 1. de elect. Canon. tractatu 1. controvers. 11. num. 9. & 10. Hieronym. Garcia in Politic. Regul. tom. 1. tractatu 8. diff. 4. dub. 4. num. 6. Bonacin. tom. 1. disputat. 2. de excommunic. quest. 5. punct. 2. num. 8. Barbof. in collectan. Concilij session. 25. cap. 21. de reformat. Quia respectu Tridentini reservavit sibi Pontifex auctoritatem ad illud revocandum, vel contra illud aliquid decernendum. Ideoque si non exprimit se nolle derogare Tridentino per clausulam: *Quatenus Tridentino non adversantur,* in concessionibus, & confirmationibus illi contrariis, censetur velle derogare illi: quia quando non vult, per dictam clausulam, illud exprimit: ob quam rationem frequentissime ponunt Pontifices dictam clausulam, quando nolunt in suis concessionibus Tridentino derogare, ut pluribus adductis eorum Bullis, & exemplis, late probat N. Petrus ab Angelis in specul. privileg. disput. 7. sect. 2. per totam. Sed in duabus Bullis adductis, confirmant, & concedunt omnia, & singula privilegia, eaque de novo communicant, cum extensionibus, & ampliationibus numero præcedenti recensitis; sine eo, quod apponant clausulam: *quatenus Tridentino non adversantur,* ut ibidem vidimus: ergo videntur confirmare, & innovare omnia privilegia

legia per Tridentinum revocata, illique derogare, ut erat revocativum illorum; & sic erunt in suo robore, eisque uti poterunt Regulares, & omnibus privilegiis à Tridentino per clausulam *non obstantibus*, revocatis.

Privilegia per Tridentinum revocata, vim non habent pro foro externo. 136. Sed nihilominus dicendum est primo. Omnia privilegia contra Tridentinum cum clausula *non obstantibus*, sive dicta clausula sit initio decreti, sive in medio, sive in fine, saltem pro foro externo extincta omnino esse, nec postea vim recuperasse, quamvis ex motu proprio, & certa scientia, & de plenitudine Potestatis confirmata videantur; nisi cum clausula expressa; *non obstante Concilio Tridentino*. Quorum nullum usque modo emanasse scimus, confirmativum absolute privilegiorum. Et ratio est: quia licet Pius V. in Bulla illa *Et si Mendicantium*, confirmaverit plura privilegia, etiam contraria Tridentino, ob lites, & dissensiones in praxi ortas ex illa, inter Regulares, & Episcopos; Gregorius XIII. tamen in Bulla illa, *In tantarum, & negotiorum mole*, revocavit dictam concessionem, ut jam diximus; & talem Bullam fuisse publicatam ostendimus, *num. 132.* & in posterum ipse, Ejusque Successores, etiam in amplissimis concessionibus, & confirmationibus privilegiorum illam clausulam adjiciunt frequentissime: *Dummodo decretis Tridentini non sint contraria*. Et quamvis aliqua Bulla absolute concessa, reperitur absque illa clausula; ut recentiora *num. 134.* reperiuntur; praxis tamen, & usus omnium Tribunalium ostendit explicandam esse,

cum tali clausula subintellecta. Quis per hoc, quod Pontifices omittant illam, si non ponunt expresse contrariam, non ob id censentur contra Tridentinum concedere, nec illius Decretis derogare; quia in generali concessione non veniunt ea, quæ raro, & difficillime solent concedere. Ita Layman, *tract. 4. de legib. cap. 23. q. 4.* Tamburin. *disput. 18. quest. 6. num. 3.* Suarez *tractat. 2. de legib. cap. 19. Lezana tom. 2. cap. 1. num. 58. & cap. 15. numero 18.* Joannes à Cruce libro secundo, *capite tertio, dub. 6. conclus. 3.* Ludovicus Lopez in *Summ. prima parte, capite 2. Portel. in dubiis Regular. verbo privilegium, numero 64.* Miranda *tomo primo, questione 39. articulo primo, & tomo secundo, questione 42. articulo 3.* Garcia *tractatu 8. diff. 1. dub. 5. numero septimo*, Machad. *tomo secundo, libro quarto, parte sexta, tractatu 10. document. 11.* Pellizzar. *tomo secundo, tractatu 8. capite primo, numero 81.* Diana *parte 11. tractatu secundo, resolut. 6.* Horum Authorum aliqui absolute loquuntur, & sic saltem pro foro externo debent intelligi. Alij etiam pro foro conscientie id asserunt, in quo cum illis non convenimus, ut in conclusione secunda dicemus:

137. Sed hic advertendum duximus ex communi consensu Doctorum utriusque sententie; multas renes Con- periti in Bulla illa Pij V. quæ non sunt cilijs à Pio privilegia, sed Declarationes ipsius V. post- Concilij, & hæc non fuisse revocata, revo- per Bullam revocatoriam Gregorij caræ nos XIII. & sic modo in suo robore per- sunt à sistere. Quia multa in illis Declara- Greg- tionibus Pij V. inventa, reperiuntur XIII.

con.

confirmata à Clemeate VIII. Urbano VIII. & à Sacra Congreg. Trident. Nam Declaratio Pij V. circa *sessio- nis 22. cap. 9.* videlicet, quod *saculares* possint audire Missas, & conciones in Ecclesiis Regularium diebus festivis, fuit confirmata à Clemente VIII. ut refert Hieronym. Rodriguez *resolut. 25. num. 5.* & ab Urbano VIII. anno 1625. Et Declaratio illa circa *sessio- nis 23. c. 15. & sessio- nis 25. cap. 10.* quod Confessarij Monialium Exemptarum non examinentur ab Ordinario, confirmata fuit à Sacra Congregat. Trident. ut refert Barbosa *in remiss. ad cap. 10. sess. 25.* & declaratio illa circa *sess. 5. cap. 2.* Quod concionatores ad prædicandum in propriis Ecclesiis non sunt examinandi ad Ordinario, fuit confirmata à Sacra Congregatione, prout refert Reginaldus *lib. 18. n. 123.* & Declaratio illa, *circa sess. 25. cap. 5.* quod Episcopus non possit dare licentiam, ad ingrediendum in Exemptarum monasteria Monialium, confirmata fuit ab Eadem Sacra Congregatione, ut inquit Barbosa, *ad sessionis 25. cap. 5. Tridentini.* Ac denique Declaratio *circa sessionis 25. cap. 13.* quod quarta funeralis non intelligatur, nisi de illo quod affertur, fuit etiam confirmata à Sacra Congregatione, ut multi asserunt, & suo loco dicemus; & sic de quibusdam aliis Declarationibus, de quibus multoties toto hoc tractatu dicemus.

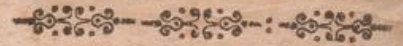
Pro foro
conscien-
tiæ pos-
sunt Re-

138. Dicendum est secundo, posse Regulares pro foro conscientie uti omnibus privilegiis à Tridentino revocatis, & à Pio V. confirmatis,

adhuc stante Bulla Gregorij XIII. revocatoria constitutionis Pii V. & omnium privilegiorum, quæ Tridentino advesantur. Probatur conclusio primo: Quia Gregorius XIII. in illa Bulla loquitur de privilegiis confirmatis à Pio V. contra disposita, & ordinata in Tridentino; non utcumque, sed prout ex illis litigia, & perturbationes inter Religiosos, & Episcopos in foro externo poterant exoriri, ut evidenter patet ex præmio dictæ Constitutionis (ex quo ut diximus, mentem Principis concedentis privilegium, vel legem statutentis maxime venari debemus) ubi sic ait: *Demum animadvertens, quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisque difficultatibus obstructa, multas, magnasque dissensiones, & altercationes, & lites inter Prædictos locorum Ordinarios, & Fratrum ipsorum Ordines, non sine gravi Divini cultus, & animarum detrimento, ac populorum scandalo concitaverint;* &c. § Secundo probatur ex vivæ vocis oraculo Pij V. relato à Rodriguez *tom. 2. Bullar. ad finem Bullæ Pij V. & in compend. Societ. titul. de Concil. Trident. §. 3. sub anno 1566.* in quo Minoribus concedit, ut uti possint omnibus Suis privilegiis etiam revocatis à Tridentino, pro foro conscientie tantum. Quod privilegium, per communicationem extenditur ad alios Ordines; nec revocatum fuit hoc oraculum per Bullam illam revocatoriam Gregorij XIII. eo quod ibi solum loquitur de privilegiis, non de oraculis, & ut diximus supra, (& est sententia Innocentij in *cap. constituimus, num. 2. Lezan. tom. 1.*

regulares
uti privi-
legiis à
Tridentino
revocatis.

cap. 3. num. 21. Peyrin. tom. 1. privileg. ad constitut. 17. Julij II.) licet in favorabilibus oracula, nomine privilegiorum veniant, non tamen in odiosis, aut revocationibus, nisi de eis expressa mentio fiat: & quamquam omnia oracula à Gregorio XV. & Urbano VIII. amplissima revocatione oraculorum, revocata fuerint; nihilominus non obest modò dictis, jam enim inuimus tract. 16. c. 3. num. 53. & 59. & latius cap. sequenti agentes de revocatione oraculorum; & dicemus non esse intelligendam de oraculis, quorum usus pro foro externo nullam perturbationem aut inquietudinem generat. Quare conclusionem nostram ex his, & aliis fundamentis deductam tenent Pater Hinojosa in director. decis. Regul. verb. confirmatio gratia decis. 4. Henriquez lib. 7. de indulgentiis, cap. 4. num. 8. Antonius à Spiritu sancto in direct. Regular. tract. 1. disput. 1. num. 118. Rodriguez quest. Regular. tom. 3. quest. 15. art. 6. Petrus ab Angelis in specul. privileg. disp. 6. sect. 3. à num. 5. Sanchez in summa, tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 16. Leander à Murcia Capuccinus quest. 19. super Regul. ad cap. 6. Regul. num. 33. Vega in sum. 4. part. cas. 38. Joannes Præposit. tertia parte, q. 83 art. 3. num. 151. Bartholomæus à Sancto Fausto in thesaur. Relig. lib. 5. quest. 167. num. 2. & probabilem dicit Portel. in dubijs Regul. verb. privileg. num. 64. & Diana 3. part. tract. 2. de dubijs Regul. resolut. 59. licet pro opposita sententia non desint plures, & graves Aucthores ei patrocinantes.

PUNCTUM IX.

An duret privilegium post mortem comedentis, aut privilegiati?

139. **P**RO intelligentia eorum, quæ in hoc puncto dicenda sunt, explicare prius oportet tria; ex quorum notitia, maximè hujus materie cognitio dependet. Nimirum quid sit *rescriptum gratia, & justitia*? Quid sit *rem esse integram, & esse inceptam*? Quid sit *gratia facta, & gratia facienda*? Igitur *rescriptum justitia*, est privilegium, vel potestas, quæ datur ad exercendos actus justitiæ, sive civilis, sive criminalis: ut facultas cognoscendi de tali causa, exercendi jurisdictionem in foro conscientia, &c. *Rescriptum gratia*, quando aliquid indulget gratosè conferendum: ut ad dispensandum, & absolvendum, & sic ex parte actuum, ad quos datur rescriptum, in gratia, & justitiæ rescriptum bipartitur. Sanchez lib. 8. de matrim. disputatione 28. à numero octavo, Palaus tomo primo, tractatu 3. disputatione 4. punct. 16. §. 1. à num. 1.

140. In rescriptis justitiæ, quando iudex incepit uti jurisdictione sibi data, dicitur *res incepta*: ut si assignavit locum iudicij, nominavit Notarium, testes percipere cœpit, litteras redigere in publica forma; quia tunc iudicatio *integra* non est, sed potius *cepta*, cap. licet undique, de officio delegati, cap. si à subdelegat. eod. tit. in 6. Et hoc

Quid sit
rescriptum
gratia, &
justitiæ!

Quando
dicitur
res in-
cepta
quæ
do incep-